

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Шосткинський інститут Сумського державного університету
Центральний науково-дослідний інститут
озброєння та військової техніки Збройних сил України
Державне підприємство
«Державний науково-дослідний інститут хімічних продуктів»
Виконавчий комітет Шосткинської міської ради
Казенне підприємство «Шосткинський казенний завод «Імпульс»
Казенне підприємство «Шосткинський казенний завод «Зірка»

ХІМІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ: НАУКА, ЕКОНОМІКА ТА ВИРОБНИЦТВО

МАТЕРІАЛИ
III Міжнародної
науково-практичної конференції
(м. Шостка, 23-25 листопада 2016 року)

УДК 378 (477)

**ГУМАНІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ
В ФОРМАТІ ФІЛОСОФСЬКО-МЕТОДОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ
ПІДГОТОВКИ ІНЖЕНЕРНИХ КАДРІВ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА**

Н.О. Тугай, А.Д. Ющенко

Шосткинський інститут Сумського державного університету

вул. Гагаріна, 1, м. Шостка, 41100

n_tugay@ukr.net

Третє тисячоліття “подарувало” цивілізації поєднання стрімкого технічного розвитку та надзвичайних досягнень людського розуму із глибокою духовною кризою, що характеризується загальною світоглядною розгубленістю особистості, руйнацією її духовного світу та нівелюванням духовних засад життєдіяльності людини. Прагматизація всіх сфер буття людини стимулювала виникнення так званого “суспільства споживання”, в якому особистість, що потрапила у залежність від світу речей і технічних засобів, отримала розширення матеріальних можливостей за рахунок девальвації власної моралі та духовності. Наслідки є надзвичайно небезпечними і серед них: зниження цінності людського життя; спалахи соціальних конфліктів та прояви тероризму; загострення економічної, демографічної, екологічної та енергетичної криз; марнування природних ресурсів і знищення природи.

У цьому контексті проблема філософсько-методологічних аспектів підготовки інженерних кадрів для виробництва набуває надзвичайної гостроти та актуальності, оскільки подальший розвиток суспільства потребує висококваліфікованих, конкурентоздатних творців нової техніки та технологій, які б не тільки були обізнані щодо сучасних наукових досягнень, але й забезпечували технічний прогрес цивілізації виключно у парадигмі людського ставлення до природи та суспільства, тобто в контексті гуманістичних цінностей. На жаль, далеко не завжди діяльність сучасного інженера відповідає цьому високому критерію. Досить часто саме з цієї причини виробнича діяльність інженерних кадрів набуває рис демонічної сили історичного процесу: будуються виробництва, що руйнують природу; виникають технічні розробки, які мають шкідливі наслідки для здоров'я людини; впроваджуються еколого-небезпечні технології або ж створюється зброя масового знищення.

Завадити розвитку даної негативної тенденції здатна тільки гуманізація вищої технічної освіти в форматі філософсько-методологічних аспектів підготовки інженерних кадрів для виробництва. Саме тому вивчення зазначеного питання посідає нині одне з провідних місць серед інших завдань та напрямів підготовки сучасних інженерних кадрів. Розробка даної проблематики має глибокий сенс та вагу також у контексті загальної гуманізації та демократизації суспільних процесів, у пошуку дієвих стратегій розвитку людини та суспільства.

Подолавши наслідки двох світових війн та ряду руйнівних локальних конфліктів, переосмисливши глобальні проблеми як загрозу самому існуванню цивілізації та окресливши більш-менш реальні шляхи і засоби їх вирішення, людство нехай повільно, але все більш свідомо та предметно повертається до духовних цінностей, що лежать в основі нового політичного мислення і культури. У політику та повсякденний обіг поступово повертаються імперативи розуму та дії, обґрунтовані у свій час такими прогресивними мислителями, як Еммануїл Кант (ідея „вічного миру”), Альберт Швейцер („благоговіння перед життям”), Джавахарлал Неру („непротівлення злу насильством”) і т.ін. Нині перемогу на виборах до парламентів, як правило, здобувають політичні лідери, які у своїй діяльності дотримуються демократичних і гуманістичних принципів. В економічному житті суспільства перевага у реалізації все частіше

надається проектам, що мають яскраво виражену гуманістичну, людиноствердну, екологічно безпечну сутність.

Гуманізація вищої технічної освіти повинна стати джерелом світової динаміки як на рівні навчально-виховного процесу, так і на рівні практичної діяльності майбутніх інженерів впродовж усього їх життя. Цей процес має ґрунтуватися на використанні сучасних теоретичних та методичних розробок, які б дозволили уникнути порожніх пропагандистських, ідеологічних кліше та стереотипів; які б забезпечили формування особистості нового соціокультурного типу: освіченої та прагматичної (яка засвоїла новітні технології та набула вмінь, необхідних для реалізації професійних знань у новій економічній і соціокультурній ситуації); творчої (яка наділена відчуттям нового і здатна до активного самовдосконалення); гуманної (яка усвідомлює цінність людського життя та власного внутрішнього світу); високодуховної (із сформованою потребою в пізнанні оточуючої дійсності та самопізнанні, із орієнтацією у власній життєдіяльності на загальнолюдські духовні цінності та пріоритети). А головне, саме така освіта дозволить інженерам, як очільникам технічного прогресу цивілізації, подарувати цьому прогресу дійсно людську сутність.

Список літературних джерел

1. Барно О. Демократизація та гуманізація вищої освіти – запорука формування високопрофесійного спеціаліста XXI століття // Імідж сучасного педагога. – 2003. – №5-6. – С.6-12.
2. Добрускін М. Гуманізація як стратегічний напрям технічної освіти // Михайло Добрускін // Рідна школа. – Київ. – 2004. – № 2. – С. 13-14.
3. Сосна В.П. Проблеми гуманізації вищої освіти в технічному вузі. // Гуманітарні дисципліни у новому поколінні стандартів вищої освіти. // КНТЕУ.-К., 2002 р.